

تاریخ نقاشی های آسیا و جلوه های آن

۲ - تبت

نوشین نفیسی

سلسله مقالات زیر کمک خواهد کرد

تا مقام هنری ایران را در میان ممالک آسیائی بازشناسیم

از قرن هفتم بعد نقاشان هیچگونه تغییری در روش خود نداده اند، و بتقلید همیشگی از کارهای اجداد خود با همان ذوق تزیینی و عشق برنگ های تند ادامه میدهند.

تبت بعد از آنکه تمدن مخصوص هند را اقتباس کرد مدت کوتاهی نیز سرگرم تاخت و تاز سیاسی شد ولی آن نیز دیری نپایید و برای همیشه در را بروی خود بست و منحصرآ تسلیم مذهب شد ولی مذهبی کاملاً مغایر بامبادی مذهب بودایی که در ساخته های هنری بصورت افزون طلبی، کنایه های شهوانی - جادوگری، مخالف بامنه ای ملاطفت، دیدن مناظر غیر طبیعی و پاشگفت آور که در آن دشت های مرتفع گاهی خشک و بی حاصل و گاهی پوشیده از گیاهان گرمسیری و دره های آن بهشت سرسبز است درمی آید.

گرچه امروز حصار تبت چندان جدا از سایر قسمتهای جهان نیست و جهانگردان متعددی بانجا رخنه کرده اند ولی با اینهمه سرزمینی است که خارجیان بدشوار از آن آگاهی پیدا میکنند. فلسفه آن تغییر ناپذیر گردیده است. هنر نیز که بیان کننده آنست تحت هیچگونه نفوذ خارجی قرار نگرفته است. هنرمندان تبتی اگر ساخته های گذشتگان را تقلید نکنند از روی غریزه نقاشی میکنند. تصویر ۳ از کارهای نقاشان منظره ساز معاصر، مهاراجه سیکیم Sikim است. که گرچه با اصول نقاشی جدید آشناست ولی از بکار بردن آنها تماماً خود داری مینماید.

۳ - کره

پیش از وقایع سیاسی گذشته کره، شبه جزیره آرامی بود که ساکنین آن بیشتر در پی صلح و آرامش داخلی بودند.

تبت حصار استواری است که دشت مسکونی آن نزدیک چهار هزار و پانصد متر از سطح دریا ارتفاع دارد. چون دشوار گذر است پیوسته امواج متحرک قبایل چادر نشین را که همواره تمام آسیا را زیر وزیر میکردند بعقب رانده است. هنر آن نیز بکر باقیمانده و نقاشان این سرزمین که مردان مندیبن میباشند آثاری از نقاشی که نوعی عبادت با آداب و تشریفات خاص است ساخته اند، و هرگونه تکامل و تغییر در آن بی احترامی بمذهب دانسته میشود. طراحی بر روی پارچه انجام میشود و منحصر به تزیین پرچم هایی که در عبادتگاه ها و زیارتگاهها و آنجاییکه زیر حمایت الهی است آویخته میگردد.

پ - استرن Ph. Stern در کتاب تاریخ هنر جهانی چنین مینویسد: «برای آنکه این پرچمها ارزش سحرانگیز داشته باشد همه چیز آن میبایست پاک و منزّه باشد، دختر جوانیکه پنبه آنرا میرسد، بافنده ای که آنرا میبافد، نقاشیکه آنرا رسم میکند همه باید مردمانی منزّه باشند در حالیکه روزه دارند، در مکان مخصوص و با مراسم خاص کار خود را انجام دهند، در رسم موضوعها نیز میبایست ترتیب عینی را رعایت میکردند، مثلاً در ساختن صورت از چشمها شروع میکردند». این هنر از قرن هفتم مرسوم شده است و در آن هنگام

شاه Stong - Btson - Song P - O به آیین بودایی گروید و در یک هنگام با دوشاهزاده خانم چینی و هندی ازدواج کرد و کشور خود را بر روی عقاید این دو همسایه شمالی و جنوبی گشود و خود آیین فرزادگی را پذیرفت و نقاشی تجلی آن بود. هر ساخته هنری از یک «موتیف» مرکزی که اغلب از مشاهیر هندی است و منظره ای در اطراف آن بسبب چینی باجزئیات بسیار که تمام آن معنای سمبولیک دارد تشکیل میشده است. و این اتحاد شگفت آور تا به امروز نیز برقرار است. زیرا

پرچم - قرن هفدهم میلادی - مجموعه‌ی توجی - هنر تبت

نقاشی - احتمالاً مربوط به هنر قرن شانزدهم تبت است - موزه گیمه پاریس

ژویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

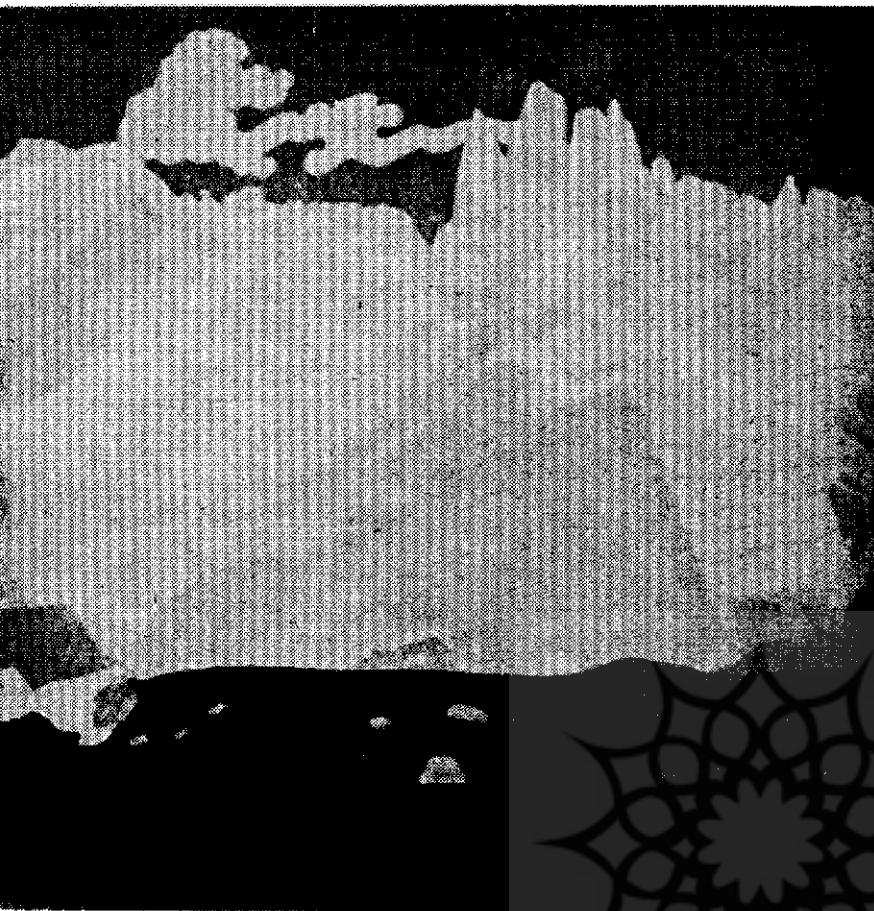
حکومت کرده‌اند.

ولی کره‌ایها همیشه بآموزش چینی‌ها عوامل شخصی‌را نیز افزودند. کره‌ایها يك روح تعادل و يك حس ساده‌گردن Stylisato قوی دارند، که در تمام ادوار هنری آنها مشاهده میشود. وهمچنین دقت و قدرت خاصی بکارمیردند که اغلب اساتید چینی‌ها از آن عاجز بودند.

اولین آثار نقاشی که از مقبره کوکوری Ko - Ku - rye بدست آمده متعلق به قرن چهارم میلادی است و از هنر بودایی چین الهام گرفته است. نقوش گل نیلوفر آبی، بیر، اژدها و جنگجویان را نشان داده‌اند. این روش قرن‌ها ادامه داشت. از قرن چهاردهم تا هفدهم کره‌ایها استادان مسلم صورت سازی بودند. این هنررا نیز از چینی‌ها آموختند. و بایک حس شگفت‌انگیزی میتوانستند ترکیب صورت‌را با خطوط

واگر در گذشته نقشی داشت فقط رابط بین دو ملت چین و ژاپن بود. مذهب و آداب و رسوم را که از چین میگرفتند، پس از تکمیل آن بژاپن منتقل میکردند. از قرن‌ها قبل این شبه جزیره به سه کشور رقیب و متخاصم تقسیم شده بود: کو-کو-رای Ko - Ku - Rye و پیک-چه Peik-tche و سیلا. بالاخره دولت سیلا در قرن هفتم بر آن دو دولت دیگر غالب آمد و کشور بزرگی تشکیل داد که کم و بیش تا قرن بیستم زیر قیمومیت چین اداره میشد.

تاریخ هنر کره نیز دارای همان مراحل تاریخ هنر چین است. سلسله‌های «تانگ»، «سونگ»، «کوری» Ko-rye (که اسم «کره» از آن گرفته شد)، مغولها (در قرن یازدهم و دوازدهم)، ژاپنی‌ها (قرن شانزدهم)، سلسله مینگ، منچوها در قرن هیجدهم و سلاطین لی Li بر این شبه جزیره

راست : پرچم - جادوگر - احتمالاً هنر قرن هجدهم میلادی تبت -
موزه گیمه پاریس

چپ : دشت بلند تبت - اثر مهاراجه سیکیم - هنر تبت

پرتال جامع علوم انسانی

خود بازگردند تا زنان بتوانند آزادانه تانیمه شب در معابر بگردند.

در سایر انواع نقاشی، ساختن تصویر حیوانات، صحنه‌هایی از زندگی انسانی و مذهبی به سبک استیلیزاسیون (Stylisation) بخوبی نمایان است و نتایج تزیینی بسیاری بیار آورده که بژاین منتقل شده است و در شماره‌ی بعد توضیح داده خواهد شد. زیرا ژاپنی‌ها حتی اساس تمام کار خود را که عبارت از آشکار کردن گنجینه‌ی فلسفی چینی و بودایی و آموزش اصول کلی هنری است مدیون کره‌ایها میباشند.

اصلی بسازند در حالیکه شخصیت آن کاملاً محفوظ باشد. نگهداری تصویر پدر یا جد فامیل در خانه و یادریار از آداب این سرزمین است و اصولاً در جامعه‌ایکه رسوم پدر فرزندی Patriarcales برقرار است، اولین وظیفه افراد احترام برئیس خانواده است و نگهداری تصویر او که نهی‌ی آنها ادای احترام است و پرهیزگاری بزرگی بشمار میرود.

تصویر زنان هرگز دیده نشده است تا سال ۱۸۹۶ زنان در کره اجازه نداشتند که درملاء ظاهر شوند. زنگی که بعد از غروب آفتاب نواخته میشد مردان را مجبور میکرد به خانه‌های

چپ : هنر کره - قرن هفدهم و هیجدهم میلادی - مجموعه‌ی دربه

راست : گربه - از مجموعه‌ی روسه - پاریس ، هنر کره

پائین : دهقان واسب - مجموعه‌ی وینیر پاریس - هنر کره